ŞIÇEK

Yıl: 1 — ÖĞRENCİ DERGİSİ — Sayı

Sahibi ve yazı işleri Müdürü
Merih Atalaysun
Basıldığı yer :
Çelikcilt Matbaası
Klişeler :
Birlik Klişe Atölyesi

ÇİÇEK

ONBEŞ GÜNDE BİR ÇIKAR

FİYATI :
50 KURUŞ

YIL: 1 SAYI: 2

1 KASIM 1962

İDARE YERİ : Divanyolu Hacı Tahsin bey sokak No: 5
İSTANBUL

ÇİÇEK VE ÖĞRETMEN

İnsanı yaratıkların en üstünü yapan meziyeti sade konuşması değil ayni zamanda düşünme kabiliyetidir.

Bu yönden her düşünen insanın kendine göre bir görüşü, bir inancı vardır.

Her görüş makbuldür. Her inanç hürmete değer.

Ancak görüş ve inançlar birşeyden kurtulup toplumun malı olduğu zaman en büyük kıymetini bulur.

Bu yazıma giriş için yukarıdaki satırları yazmamın sebebi :

Bazı öğretmen arkadaşlarımızın ısrarla sordukları şu soru oldu.

— ÇİÇEK niçin bir sınıf dergisi değil?

Haklıdır bu arkadaşlar.

Çünkü görüş ve inanışları bu yoldadır. Aynı görüşü taşıyan daha binlercesi vardır.

Biz de ilk defa bir araya gelip yapacağımız işi konuşurken aynı konu üzerinde durduk. Ve tartıştık.

Bugünkü durumumuzu tesbit ettik.

Sınıf dergileri bilhassa ikinci devrede kitapların tekrarından başka birşey değildir.

Çocukta ilgi yaratmayan bu monotonluk çocuğu yalnız dergiden değil derslerinden bile soğutur. Halbuki bizim amacımız çocuklarımıza okuma zevkini aşılamaktır.

Bugünün çocuğu dünün çocuğuna benzemiyor. Daha uyanık, daha görgülü.

Ders kitaplarının dışında birtakım şeyler de okumak, öğrenmek istiyor. O, günlük gazeteleri bile karıştırıp kendine göre konular bulup okuyor.

Bu istek, bu arzu nasıl frenlenir. Zaten bunu frenlemek bunu durdurmak gelecek nesli yaralamak demek değil midir?

(Devamı 17. sayfada)

O Geliyor

Yıl 1919,
Mayısın on dokuzu
Kızaran ufuklardan kaldırıyor başını
Yer yüzüne can veren
Al yüzlü doğan güneş!
Takanın burnu nasıl Karadenizi yırtar;
Siz de bir anda öyle yırttınız uykunuzu,
Uyanın Samsunlular!
Kurutacak gözlerde umutsuzluk yaşını
Al yüzlü doğan güneş!
Bugün Çaltı burnundan gülerek doğan güneş!
Yıl 1919,
Mayısın on dokuzu.
Uyanın Samsunlular!
Uyumak ölüme eş,
Diriltin ruhunuzu.
Ufukta bir gemi var!
Fakat bu gemi niçin böyle yavaş geliyor?
Acaba yolu mu az, yoksa yükü mü ağır?
Bu gemi umut yükü, inan yüklü, hız yüklü;
İçinde bu vatanın derdiyle yanan bağır,
Kurulacak yarını düşünen baş geliyor.
Bir baş ki gökler gibi bir küme yıldız yüklü!
Bu gemi umut yüklü, inan yüklü, hız yüklü;
Yıl 1919,
Mayısın on dokuzu.
Ufukta duran gemi git gide yaklaşıyor.
Sanki harlı bir ateş
Yakıyor ruhumuzu.
Beklemek üzüntüsü her gönülden taşıyor
Üzülmemek elde mi?
Hız yüklü, inan yüklü, umut yüklü bu gemi!
O umut yayıldıkça ruhlara sıcak sıcak,
O hız doldukça bütün damarlara kan gibi,
Gizli gizli inliyen her yürek canlanacak,
Ateşler püsküreçek uyanan volkan gibi!
Gittikçe büyükleşen
Gölgene dikilmekten
Karardı gözlerimiz
Koş atıl, gemi sana engel olmasın deniz!
Ak saçlı dalgaları birer birer kes de gel!
Kuşlar gibi uç da gel, rüzgâr gibi es de gel!

Celâl Sahir EROZAN

Atatürk Kronolojisi

1881 Selânikte doğru (Annesi Zübeyde hanım, babası Ali Rıza bey)

29 12 1904 Kurmay yüzbaşı olarak Harp Akademisini bitirdi

9 1 1912 Tobruk Savaşını kazandı

19 5 1915 Albay oldu.

7 8 1915 Anafartalarda İngiliz ordusunu yendi.

7 8 1916 Bitlis ve Muşu Ruslardan geri aldı.

31 10 1918 Yıldırım Orduları grubu Kumandanı oldu.

30 4 1919 9. Ordu Müfettişliğine atandı.

16 5 1919 İstanbuldan Anadoluya geçmek üzere ayrıldı.

19 5 1919 Samsuna çıktı.

3 7 1919 Erzuruma gitti.

8/9 7 1919 Ordu Müfettişliğinden ve Askerlikten istifa etti (saat 22,50)

23 7 1919 Erzurum Kongresini topladı

4 9 1919 Sıvas Kongresini açtı

11 9 1919 Sivas Kongresi kapandı

27 12 1919 Sivastan Ankaraya geçti

16 3 1920 İstanbul işgal olundu Bunu Mustafa Kemal protesto etti

19 3 1920 Bütün illerin Temsilcilerini Ankarada toplanmak üzere çağırdı

23 4 1920 Türkiye Büyük Millet Meclisi Ankarada açıldı.

24 4 1920 Mustafa Kemal B.M.M. Reisi oldu.

5 5 1920 İlk Bakanlar Kurulu M. Kemalin Başkanlığında toplandı.

11 5 1920 Mustafa Kemal Padişah hükûmeti tarafından idama mahkûm edildi

24 5 1920 İdam kararının Padişah Vahdeddin tarafından onayı

18 9 1920 Anayasa Kanunu hakkındaki raporun B.M.M. inde okunması

5 8 1921 Başkumandan oldu

12 8 1921 Cepheye gitti

23 8 1921 Sakarya Meydan Savaşı başladı.

19 9 1921 Sakarya Meydan Savaşı sona erdi

19 9 1921 (B.M.M.) Mustafa Kemale Gazi ünvanı ile Maraşal rütbesini verdi.

26 8 1922 Büyük Taarruz başladı.

30 8 1922 Başkumandan Meydan Muharebesi kazanıldı

1 9 1922 Mustafa Kemal «Ordular ilk hedefiniz Akdenizdir ileri» emrini verdi

9 9 1922 Türk Ordusu İzmire girdi.

1 11 1922 Saltanatı kaldırdı.

20 11 1922 Lozan Konferansı açıldı.

14 1 1923 Annesi Zübeyde hanım İzmirde öldü.

24 7 1923 Lozan barışı imzalandı.

6 10 1923 Türk ordusu İstanbula girdi

13 10 1923 Ankara Başkent oldu.

29/30 10 1923 Cumhuriyet ilân edildi (saat 20'30)

29/30 10 1923 Gazi Cumhurbaşkanı seçildi. (saat 20 49)

3 3 1924 Osmanlı hanedanı, memleketten çıkarıldı

17 2 1925 Âşar kaldırıldı.

25 11 1925 Şapka Kanunu kabul edildi

17 2 1926 Medenî Kanunun kabulü

15/20 10 1927 Büyük Nutkunu söyledi

1 11 1927 İkinci defa Cumhurbaşkanı seçildi.

1 11 1928 Harf inkılâbı

1 4 1931 Metre ve kilonun kabulü

4 5 1931 Üçüncü defa Cumhurbaşkanı seçilmesi

2 11 1934 (B.M.M.) Gazi Mustafa Kemale ATATÜRK soy adını verdi.

10 Kasım 1938 Perşembe günü sabahı saat 9'u 5 geçe dünyaya gözlerini kapadı.

Ciğer Pınar Kan Ağlar

Yıl 1919: Osmanlı İmparatorluğu son günlerini yaşıyor.

Topraklarına düşman ayak basmış
Başbuğu korkmuş
Unutmuş yurdu, Ulusu.
Geleni sanmış dost
Gitmesin elimden post
Diye sarılmış yabanın ordusuna
Medet ummuş, aman dilemiş
Anadolu:
Bakmış, bakmış bu hale de kan ağlamış.
Yüreğine karalar bağlamış.
Demiş; düştü gene başa iş
İstemek lâzım her kırılan dişe, diş

★

Bir sabah :
Uşakta kötü bir haber dolaştı
Kulaktan kulağa.
Haber değil bir ateşti bu.
Yoktu bu ateşi söndürecek su
Diyorlardı :
— Düşman geliyor ....
Dört bir yanı yakarak... yıkarak
Her köşede bir hazırlık başladı
Sanmayın tencerelere kondu aş.
Ne varsa silâh yerine geçecek.
Tüfenk, tabanca
Bıçak, kama...
Sopa, taş...
Birbir gözden geçirildi.
Yedisinden yetmişine
Her kesin eline

Birer tane verildi...
Bütün geçitler tutuldu.
Vatandan başka herşey unutuldu

★

Duyuldu; sağdan, soldan tüfek sesi
Bir de uzaklardan gelen tren sesi
Ciğerpınarda bir kıpırdanma oldu.
Burası trenin geçeceği yoldu.
30 — 40 fedai
30 — 40 serdengeçti
Biranda sarılmıştı silâhlarına
Beklediler nefes almadan.
Tren homurdana homurdana yaklaşıyordu
Yaklaştı... Yaklaştı... Yaklaştı...
Birden bir gürültü koptu.
Ciğerpınarın köprüsünde..
Ses, alev, duman
Et, kemik, kan
Birbirine karıştı
Yok olmuştu bir tren dolusu düşman

30 — 40 fedai,
30 — 40 Serdengeçti
Bir ok gibi atıldı ileri...
Sevinç içinde...
Ödevini yapmış insanların sevinci
Ne yazık...
Çok sürmedi
Dondu...
Taş oldu...
30 — 40 Fedai
30 — 40 Serden geçti
Bulmadı umduğunu...
Görmedi aradığını
Düşman treni kalmıştı geride
Bunlar düşman değil
Çoluk, çocuk, kadın kız
Geri çekilen
Sebep olmuştu.
Bir yanlış haber
Bunca şehide....
Ciğerpınar.
Hâla kan ağlar.

T. KILGA

Türkiyenin Yeryüzü Şekilleri

Avrupa Alplerine 1000 metre yüksekten bakan Ağrı dağı, haklı olarak kurum, kurum kuruluyor.

Toroslar, bir birine yaslanmış, dizi, dizi olmuşlar. Duruşları gidiş gibi. Bir birlerine güvenerek yaşıyorlar sanki.

Ulu, Boz, Hasan, Erciyas, Karaca, Nemrut, Süphan, Koçkar, Ilgaz ve Ağrı, tek başınadır. Kendisine güvenen insanları andırıyorlar. Her biri, birer şef, birer komutan gibi. Ağrı da başkomutan.

Başkomutan Ağrı, Toros adlı ordusunu, bir yandan Karadeniz boyunca Trakya'ya kadar, diğer yandan Andeniz kıyıları boyunca Ege'ye kadar sıralamış. Nemrut ve Süphan adlı komutanlarını kurmay heyeti olarak yanında bırakmış. Küçük Ağrı'yı kurmay başkanı yapmış.

Başkomutan ve komutanlar, heyecanlı ve ateşli kimselerdir. (Yanar dağlar) Toroslar Mehmetçik gibi dimdik. Yanar dağlar, Türk subayları gibi, uluslarına ve kendilerine güvenen yiğitlerdir.

3900 — 5165 metreye yükselen büyük komutanların başlıkları beyazdır. Ateşli başlarını, kardan kasketleriyle yaz, kız serinletiyorlar.

Komutanlar ileriyi görecekler. 1800 - 2200 metre ortalama yüksekliği olan Doğu Anadolu yaylasındalar.

Doğudan batıya uzanan toroslar, öylesine sarmış, öylesine sarmışki... Anadolu'yu. Düşman değil, rüzgâr ve bulut bile kuzeyden ve güneyden, yurda giremez olmuş. Akdenizden ve Karadenizden esen rüzgârlar, ne kadar uzun süre, ne kadar hızlı esmişlerse, İç Anadoluya girememişler. Kızmışlar, üzülmüşler... En sonunda göz yaşlarını toroslara bırakmışlar. Yağmur getiren rüzgârlar yorulmuşlar, yazları dinlenip, güzün yeniden torosları yenmeğe uğraşırlar.

Bol yağmur alan torosların yamaçları, otlar, çiçekler ve ağaçlarla bezenmiş. Torosların, kuzey rüzgârlarından koruduğu, Akdeniz kıyılarında, limon, portakal ,mandalina, turunç, greyfurt, muz ve hurma yetiştirilmiş.

Yüzlerce kilometre uzunlukta, ortalama 100 kilometre genişlikte ve 3000 metreyi bulan yükseklikteki toros dağları, kuzeyde Zigana, güneyde Gülek adı verilen, daracık birer geçit vermiş. Gülek boğazının genişliği 5 - 10 metre, uzunluğu 17 kilometredir. Yanları 500 - 600 metre yükseklikte, kayalardan kesilmiş bir dıvar gibi. Boğazı geçerken, dağlar yıkılacak, geçit kapanacak sanıyor insan. Hafif bir seslenişe, büyük bir uğultu karşılık veriyor. Korkmamak elden gelmiyor.

Ege ve Marmlra bölgesine gelince, Toroslar güler yüzlü bir ev sahibi gibi, geleceklere kapılarını açmış. Batıdan esen rüzgârlar, Samanlı, Kaz, Boz, Murat ve Aydın dağları arasından, İç Anadolu'ya kadar girebilmiş, az da olsa yağmur getirebilmişler.

Kırşehirli'ler : — Mart ve nisan ağlarsa, çiftçiler güler, derler. Konyalılar : — Nisan yağmuru, gümüş tekerlekli, altın bir arabadır, sözünü kullanırlar. Ermenekliler: — Bütün yılın yağışları nisan ayına yetmez. Fakat nisan yağışları bütün yıla yeter. Ata sözünü kullanırlar.

Torosların önemini bilenler Anadolumuza (Toroslar Ülkesi) diyebileceğimizi söylemişler.

Ülkemizin dağları, yalnız coğrafyaya değil, tarihe, şiirlere, şarkılara. türkülere de konu olmuştur. Gezin, görün, tanıyın, tanıtın...

Orhan DİKMEN

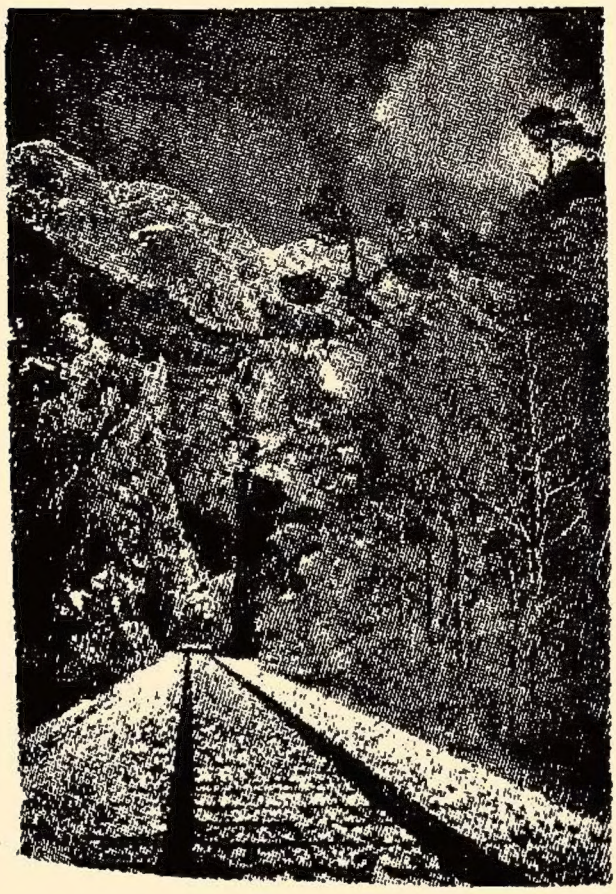

Bu resmi kes ATATÜRK'ün ölüm günü yakana tak.

Atatürk

1881 - 1938

Büyük devrimci, Kemal Atatürk, bir ulus kurtardı.. Bir vatan yarattı. Türk tarihinde, dünya tarihinde raslanmamış eşsiz bir insan örneğidir..

Atatürk 1881 yılında Selânikte doğdu. Babası Ali Rıza efendi annesi Zübeyde hanımdır. Ali Rıza efnedi ipek sarı saçlı çocuğuna Mustafa adını koydu.

Küçük yaşta babasını kaybeden, Atatürk'ü annesi Zübeyde hanım yetiştirdi.

İlk öğrenimini önce mahalle okulunda başlayıp Şemsi efendi okulunda tamamladı.

Kısa bir zaman Selânik Mülkiye idadisinde okudu. Bir öğretmeninden haksız dayak yediği için hemen okuldan ayrıldı.

Askerliği çok seviyordu. Annesinden gizli Selânik Askerî Rüştiyesinin imtihanına girdi, kazandı. Böylece Rüştiye öğrencisi oldu.

Burada üstün zekâsı, çalışkanlığı ile öğretmen ve arkadaşlarının ilgisini çekiyordu.

Matematik dersini çok sevdiği için o dersi çok iyi başarıyordu. Öğretmeni de Mustafayı çok seviyor beğeniyordu. Matematik öğretmeninin de adı Mustafa idi. Öğretmeni ona Kemal adını verdi. Adı Mustafa Kemal oldu.

Mustafa Kemal, öğretmeni Mustafa Efendi olmadığı zamanlar, onun yerine sınıflarda ders verirdi.

Askerî Rüştiyeden sonra Askeri İdadiye kaydoldundu. İdadiden Harp Okuluna girdi. 1905 yılında Harbiyeyi bitirdi. Uyanık fikirli genç subayı o zamanın idaresi Şam'a gönderdi. Mustafa Kemâl daima Millet ve memleket uğruna çalışıyordu.

Şam'da «Vatan ve Hürriyet Cemiyeti» ni kurdu. Ve Kolağası (Yüzbaşı) oldu.

1908 de Meşrutiyet ilân edildi. Vatan ve Hürriyet Cemiyeti İttihat ve Terakki Cemiyetine katıldı.

31 Mart isyanını hareket ordusu başında Mustafa Kemal bastırdı.

Trablusgarp ve Balkan savaşlarında üstün düşman kuvvetlerine karşı koydu..

Sakarya harbinde

Birinci Dünya Savaşında Çanakkale'de büyük başarılar kazandı. Birinci Dünya Savaşı sonunda memleket düşmanların eline geçmeye başlamıştı. Atatürk yılmadan çalışıyor bu milleti, bu memleketi ergeç kurtaracağına inanıyordu.

19 Mayıs 1919 da Samsun'a çıktı. Erzurum, Sivas kongrelerini yaptı. Bu kongrelerde düşman işgalinin kabul edilemiyeceğini belirtiyordu.

27 Aralık 1919 da Ankaraya geldi. Ankarayı Milli hareketler merkezi yaptı.

23 Nisan 1920 de B.M.M. ni açtı. Askeri ve Mülki idarenin bu Millet Meclisi tarafından yönetileceğini yakın devletlerin dış işleri bakanlarına bildirdi.

Osmanlı hükûmetinin yaptığı antlaşmaları artık tanımıyordu.

B.M.M. ni Kuran Atatürk, hem iç işleri ile uğraşıyor, hem de yeni bir savaşa hazırlanıyordu. 3 Hafta süren Sakarya savaşı başarı ile bitti. Bu savaştan sonra B.M.M. Atatürk'e Gazi adını verdi.

Başkumandanlık Meydan Savaşını 30 Ağustos 1922 de Zaferle sona erdirdi.

Atatürk 1 Kasım 1922 de Meclisten çıkardığı bir kararla Osmanlı saltanasına son verdi.

İmzalanan Lozan Antlaşmasıyla, bağımsız bir idareye kavuştuk.

II. B.M.M. de toplandı. Atatürk Meclis başkanı oldu.

29 Ekim 1923 te Cumhuriyet ilân edildi. Atatürk Cumhurbaşkanı seçildi. Devrimler yaptı. 1938 e kadar 4 defa Cumhurbaşkanı seçildi.

S. Atalaysun

GEÇMİŞTE

1 — 15 Kasım

1 Kasım 1922 Saltana son verildi
3 Kasım 1839 Tanzimat ilân edildi
4 Kasım 1386 Sofyayı aldık.
7 Kasım 1600 Şair Bâki öldü
9 Kasım 1918 Almanyada Cumhuriyet ilân edildi
10 Kasım 1938 ATATÜRK öldü
12 Kasim 1877 Pilevnede Gazi Osman Paşa teslim olmayı reddetti.
13 Kasım 1922 Tekirdağın kurtuluşu

SİMBA

— Aslan Avı —

Yazan: T. KILGA

(Geçen sayıdan devam)

İşte örneği Oktay, Simbaya bir can borçlanmıştı.

Kampta ilk gece

Akşam için hazırlık zamanı gelmişti. Adamlarımız yorgun ve açtı. Simba'nın tavsiyesi ile kamp yerinin dört yönüne odunları yığarak tutuşturduk. Bu tedbiri vahşi hayvanların korkusundan alıyorduk.

Biraz sonra alevler insan boyu yükseldi. Çadırlarımızın ön tarafına düşen ateşin etrafında, yerli kabileler gibi geniş bir daire çizerek oturduk.

Doktor kollarını sıvamış çorba pişirmekle meşguldu. Gidiyor, geliyor bir şeyler yapıyordu. Sıra tencereyi ateş üzerine koymaya gelince epey terledi. Öyle koydu olmadı. Böyle koydu olmadı. Hepimiz gülüyorduk. Bereket versin Simba yerinden kalkarak imdadına yetişti .Yerden aldığı üç büyük direği uçlarından bir birlerine bağlıyarak ateşin üzerine dikti. Yemek kabının kulpundan geçirdiği bir ip ile de üç ayaklı sehpanın ortasından ateşin üstüne doğru sarkıttı. Sonra gidip yerine oturdu.

Ormanda akşamın geldiği pek belli olmuyordu. Ortalık birdenbire kararıveriyordu. Yemeklerimizi ateşin aydınlığı altında yedik. Konuştuk... Şarkı söyledik... Günün yorgunluğu hepimizin uykusunu getirmişti. Gecenin nöbet saatlerini yaparak yataklarımıza çekildik.

★

— Tekin, Tekin... Kalk.

— Hi...

— Tekin kalk, nöbetin geldi.

Gözlerimi açtığım zaman Hikmet ile karşılaştım.

— Saat bir haydi. İş başına diyordu.

Ben silâhımı kuşanırken o yatmıştı bile. Çadırın ufak kapısından eğilerek dışarı çıktı. Zifiri bir karanlık vardı. Akşamdan yaktığımız odunlar kor haline gelmiş kıpkırmızı duruyorlardı. Etrafta acaip bir sessizlik vardı.

Zaman, zaman bir yabani hayvanın bağırışı duyuluyordu.

İçime tarifi güç bir korku gir

mişti. Kendimde olmayarak elim tabancama gitti.

Kabzasını sıkı, sıkı kavradım. Ağır, ağır yürüyerek çadırların etrafında dolaşmaya başladım. Meğer saniyeler, dakikalar ne kadar uzunmuş bir türlü geçmek bilmiyor.

Bir ara üşür gibi oldum. Hava bayağı serinlemişti. Daha doğrusu havanın soğumasından mı? yoksa gecenin korkunçluğundan mı? üşüdüğümü ben de bilmiyorum.

İçeri girerek meşin caketimi geçirdim sırtıma. Arkadaşların hepsi tatlı, tatlı uyuyorlardı. Yürüdüm çıktım çadırdan.

Bu sefer elim tabancama gitmedi. Besbelli karanlığa alışmıştım. Yerden aldığım bir kaç dal parçasını ateşin üzerine attım. Biraz sonra etrafı aydınlatarak yanmağa başladılar. Bu alevler bana biraz daha kuvvet verdi. Çektim bıçağımı yakında bulunan ağaç dallarından keserek bütün ateşleri alevlendirdim.

Karnım da acıkmıştı gittim içerden biraz ekmekle sucuk aldım. Ateşin yanına gelip oturdum. Üzerindeki zarı soyup bıçağın ucuna takıp ateşe tuttum. Biraz sonra eriyen yağları cızırdarken etrafı mis gibi bir koku kaplamıştı.

Bu koku bana vatanımı, geride bıraktıklarımı hatırlatıyordu. Bugün tam bir ay oluyor, onlardan uzaktayım.

Bir düşünce, bir gaye hatta bir zevk uğruna bu kadar yolu teptik. Bu kadar eziyete katlandık. Kimbilir daha kaç gün kaç hafta sürecek, nelerle karşılaşacağız.

Lokmaları ağır, ağır çiğnerken kendimi kaptırdığım düşüncelerden doktorun sesi ayırdı beni:

— Oh beyim gecenin bu saatinde mangal sefası.

— Ne o doktor uyuyamadın mı?

— Uyuyacak hal mi bıraktın? Sucuk kokularından çadırın içinde nefes alınmıyor.

— Dolaşırken karnım acıktı da.

— Senin karnın acıkır da bizim acıkmaz mı? Söyle yerini de bize de kısmet olsun.

— Üstteki sandıkta konservelerin yanında.

Doktor koca göbeğini sallaya sallaya çadıra girdi. Döndüğü zaman elinde bir kangal sucuk ile yarım ekmek vardı. Yanıma oturdu. Sucukları kesip kızartmaya başladı.

Doktorun uyanışından şüphelenmiştim. O sucuk kokusundan uyanacak cinsten değildi.

(Devamı var)

İlk Cumhur Başkanı

Cephed

Kocatepeye çıkarken

Tra

dinlenme

Başöğretmen

başında

Ordu manevralarında

Atatürk Neler Dedi?

Muallimler yeni nesil sizin eseriniz olacaktır.

★

Ey yükselen yeni nesil!
İstikbâl sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükselterek yaşatacak sizsiniz.

★

Türk çocuğu, ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır.

★

Fikirler, cebir ve şiddet, top ve tüfekle asla öldürülemez.

★

Bizim ilham kaynağımız doğrudan doğruya büyük Türk milletinin icdanı olmuştur ve daima da öyle olacaktır.

★

İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur.

★

Kadınlarımız, eğer milletin hakiki anası olmak istiyorlarsa, Erkeklerimizden ziyade münevver ve faziletkâr olmağa çalışmalıdırlar.

★

Büyük muvaffakiyetler kıymetli anaların yetiştirdikleri güzide evlâtlar sayesinde olmuştur.

★

Ben icap ettiği zaman en büyük hediyem olmak üzere Türk milletine canımı vereceğim.

★

Türk milletinin istidadı ve kat'î kararı medeniyet yolunda durmadan, yılmadan ilerlemektir.

★

Ey kahraman Türk kadını, sen yerde sürünmeğe değil, omuzlar üzerinde göklere yükselmeğe lâyıksın.

★

Büyük şeyleri yalnız Türk milletler yapar.

★

Bence bir milletin şerefi, namusu ve insanlığın vücut ve beka bulabilmesi mutlaka o milletin hürriyet ve istiklâline sahip olmasile kaimdir.

Hazırlayan :
Naile Ergül

O'nun için neler söylediler

Atatürk bütün Asya kıtasının Atasıdır. **Çin Basını**

★

Atatürk gibi dehalar ancak görünüşte ölürler, öyle insanlar bir nesil için doğmadıkları gibi, muayyen bir devir için de doğmazlar. **Paris Basını**

★

Atatürk öldü, O milletinin babası ve son asırların yetiştirdiği en büyük adamdır. **Mısır Basını**

★

Atatürk adı kadar, müasır hiçbir isim büyük bir saygı telkin etmemiştir. **İngiliz Basını**

★

Onun ölümü bütün dünya içinde derinliği ölçülmez bir kayıptır. **Rus Basını**

★

Atatürk istiklâl hissini taşıyan bütün milletler için ölmez bir semboldür. **Alman Basını**

★

Atatürk'ün birçok insanların başarmağa maddeten muktedir olamadıkları işleri başarmakta gösterdiği azim ve cesaret ve elde ettiği başarılara bütün Amerika hayrandır. **Amerikan Basını**

★

Atatürk'ün başardığı işler ve yaptığı inkilâplar yalnız Türk tarihine değil bütün dünyaya şamildir. **Eski Yunan Başbakanı Metaksas**

★

(2. sayfadan devam)

gisi olarak çıkmağa başladı.

ÇİÇEK 4. sınıfı bir ortam olarak ele almıştır.

3. sınıf ÇİÇEK'i 4. sınıfa hazırlanmak amacı ile okur.

5. sınıfta sene sonundaki sınavları düşünerek.

ÇİÇEK'i her okuyan öğrenci kendine göre bir konu bulur. Böylece ÇİÇEK'e karşı ilgi duyar. Bu suretle istenen bilgiyi de alır.

ÇİÇEK bugünün ideal dergisi olmak yolundadır.

Yaşaması onu elinden tutmanıza bağlıdır.

Bu yolda bizi teşvik eden, bize yol gösteren, bizi destekleyen arkadaşlara binlerce selâm.

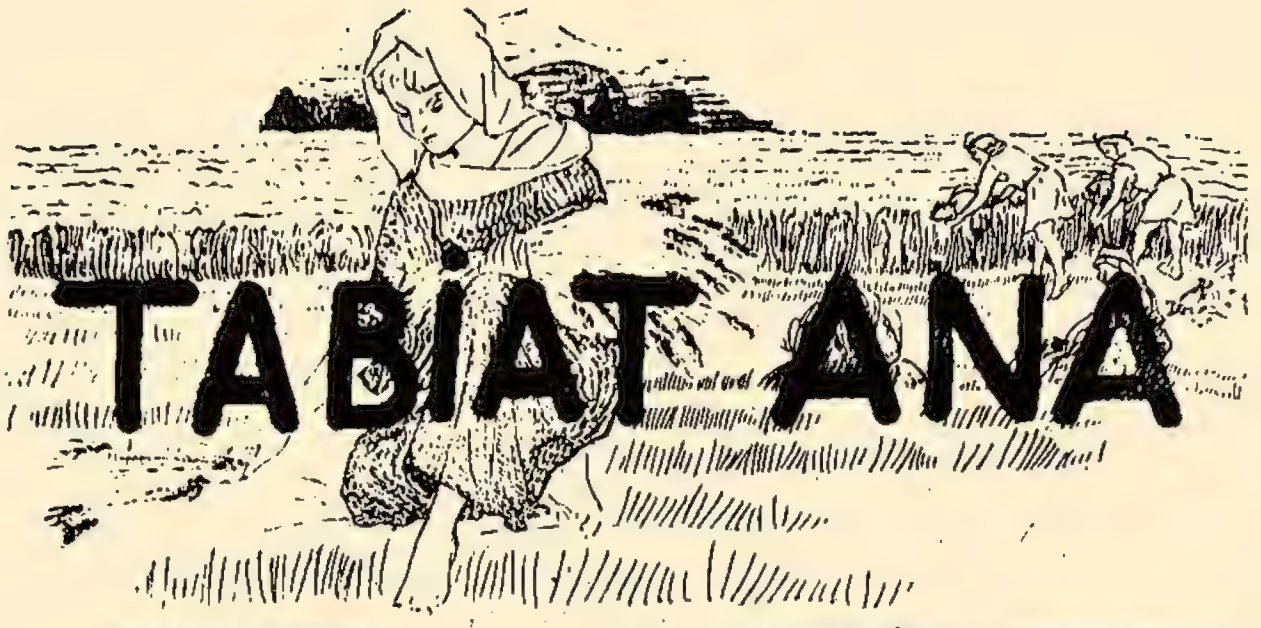

Enerji Kaynağı

Su

Su; deyince içimiz titrer. Çünkü bütün canlı varlıkların suya muhtaç olduğunu, susuz hayatın olmıyacağını biliriz.

Gemilerin günlerce hatta aylarca üzerinde yol aldığı deniz.

Kıvrıla, kıvrıla akan ırmaklar birer su yatağıdır.

Bunlardan başka üstüne bastığımız toprağın altında nice su depoları vardır. Kuyular, kaynaklar, pınarlar bu depoların toprak üstüne açılmış musluklarıdır.

1 — Su; dünyanın var oluşundan başlayan bir tarihe sahiptir.

Dünyamızın üzerine yağan ilk yağmurlar, çukur yerleri doldurrken dünyaya da hayat bahşediyordu.

Su ile başlıyan hayat, gittikçe gelişti. Bugünkü duruma vardı.

Bütün bitkiler, bütün hayvanlar ve bunların üstünde bir varlık olan insanlar var oluşlarını ve bu varlıklarını devam ettirebilmelerini suya borçludurlar...

2 — SU NEDİR? : Hayat kaynağı olan suyun ne olduğunu bizler gibi bizden evvel yaşayanlar da merak etmişler, suyu inceleyip ne olduğunu bulmuşlar. Su (Hidrogen) hidrojen ve oksiyen adı verilen iki buğu cismin birleşmesinden meydana gelmiştir.

Nasıl bileştiklerini, nasıl su haline geldiklerini sınıflarınız daha büyüdüğü zaman öğreneceksiniz.

Yalnız şunu bilinki: su basit bir cisim değildir. Bileşik bir cisimdir.

3 — Sıvı halinde gördüğümüz su kaynadığı zaman buğu haline geçer. Suyun kaynaması (+100) santigrat derecesinde olur.

Su soğursa katı haline gelir. Suyun katı haline gelmesi (0) santigrat derecesinde olur. Katı haldeki suya buz denir.

Bütün cisimlerin tersine katı hale gelen suyun hacmi büyür. Bu büyüme kendi hacminin I/II i kadardır.

Su küpleri, su boruları kışın içlerindeki suyun donmasından çatlarlar.

4 — Su; bulunduğu kabın şeklini alan bir cisimdir. Aynı za-

manda bulunduğu kabın kenarlarına ve tabanına etki yapan bir cisimdir.

Su; bir kap içinde sıkıştırılamaz. Bir noktasına yapılan etkiyi aynen diğer yönlere iletir. Bu özelliğinden faydalanarak SU CENDERE'leri yapılmıştır. Su cenderelerinden endüstride çok faydalanılır.

5 — Suyun iki özelliği vardır ki bu diğer cisimlerde görülmez. Biri yukarda söylediğim gibi katılaştığı zaman hacminin büyümesi, diğeri ise: diğer cisimlerden daha güç ısınıp, soğumasıdır.

Bu iki özellik iklim üzerinde büyük etkiler meydana getirir.

Düşünün bir kere katılaşan suyun hacmi büyümeyip küçülse idi ne olurdu?

Tabiatiyle hacmi küçülen cismin yoğunluğu artacak, yoğunluk artınca da buz kütleleri suyun altında toplanacaktı. Sonra erime fırsatını bulamayan buzlara yenileri eklenecek zamanla dünya yüzünü buzlar kaplıyacaktı.

Böylece hayat veren su verdiği hayatı yok edecekti.

6 — Su iyi bir eritkendir. Toprak içinde yol alırken rastladıkları çeşitli maddeleri (madensel tuzlar) eritirler. Bunun için her suyun kendisine mahsus bir şifası vardır.

Meselâ Tuzladaki içmeler bağırsakları temizler, Çırçır suyu böbreklere iyi gelir. Yalovanın kaplıcaları vücut ağrılarını dindirir. Kimisi gözlere, kimisi yaralara şifa verir.

Denizler de bu yüzden tuzludur. Fakat bulundukları yere göre tuz miktarı değişir.

Kızıld enizde %6, Akdenizde %2,8, Karadenizde %1,8 Lut gölünde %22 tuz vardır.

Su içinde erimiş halde %5 de hava vardır. İşte bu erimiş hava suda yaşayan canlıların solunumuna yarar.

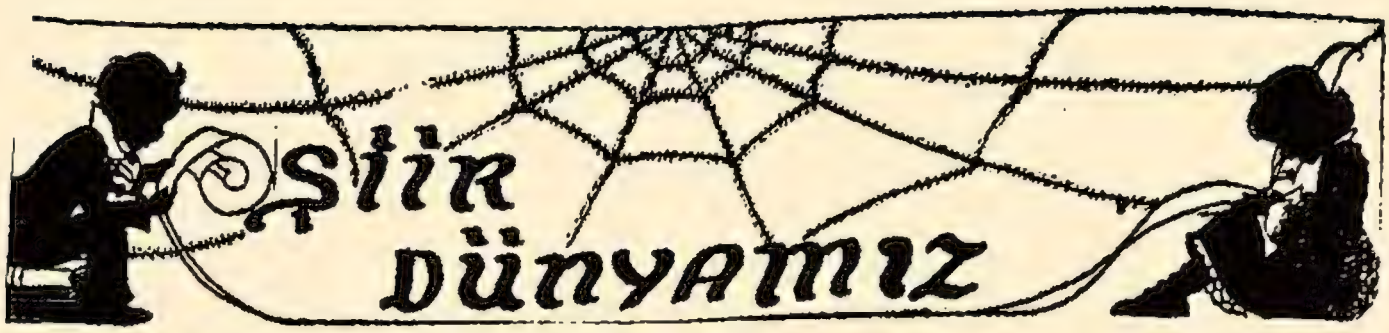

BÜYÜK ATA'YA

Koca bir güneşin akşam olmadan,
Dağların ardında sönüşü gibi,
Milete can veren, vatan yaratan
Tanrının göklere dönüşü gibi,
Ölümün içimde bir yara, Atam.
Derdimi kimlere döküp anlatam!
Vatanın dağları güz rengi aldı;
Dün sabah tan yeri bayraktan aldı;
Ne yıldız, ne güneş görmiyen gözüm,
Odamda resmine takıldı kaldı.
Sana can verip de ben ölsem Atam,
Derdimi kimlere döküp anlatam!
Ölüm bu vatanı koydu Atasız,
Hepimiz öksüzüz, günümüz gece;
İsmini andıkça ağlıyacağız,
Dilimizde adın ilk ve son hece.
Kör olsun sana yaş dökmiyen Atam.
Derdimi kimlere döküp atlatam!
Bağışla, yanıldım, hayır ölmedin;
Göklerde değilsin, gönüllerdesin;
Gönülden gelecek her zaman sesin.
«Soyumun kalbine geçeyim» dedin.
Her zaman ırkıma büyük Baş Atam,
Tanrılaş gönlümde, tanrılaş Atam.

Nurettin Artam.

BAŞÖĞRETMENİM

Atatürk benim başöğretmenim.
Ne öğrendimse, ondan öğrendim.
Baktım ki asker, ben de askerim
Karsta, Korede nöbet beklerim.
Baktım kürsüde nutuk söylüyor
Üç kişi değil, dünya dinliyor
Ne heyecanlı, ne heybetli O,
Türk tarihinde en kudretli O
Tarih okudum. Baktım başta O
Her iyi işte, her savaşta O...
Bu devrimleri hep O düşünmüş.
Mileti için ağlamış gülmüş
O, semamızda ebedî güneş
O, gönlümüzde en harlı ateş..
Çocuk kalbimde ilk onu sevdim
ATATÜRK benim başöğretmenim.

Öğretmen
Tarık Orhan

A T A T Ü R K

Bu toprak ATATÜRK
Bu bayrak ATATÜRK
Nefesim, kanım
Şerefim, şanım
Ne varsa gördüğüm
Bu cennet vatanım
Hepsi ATATÜRK.

Z. YILMAZ

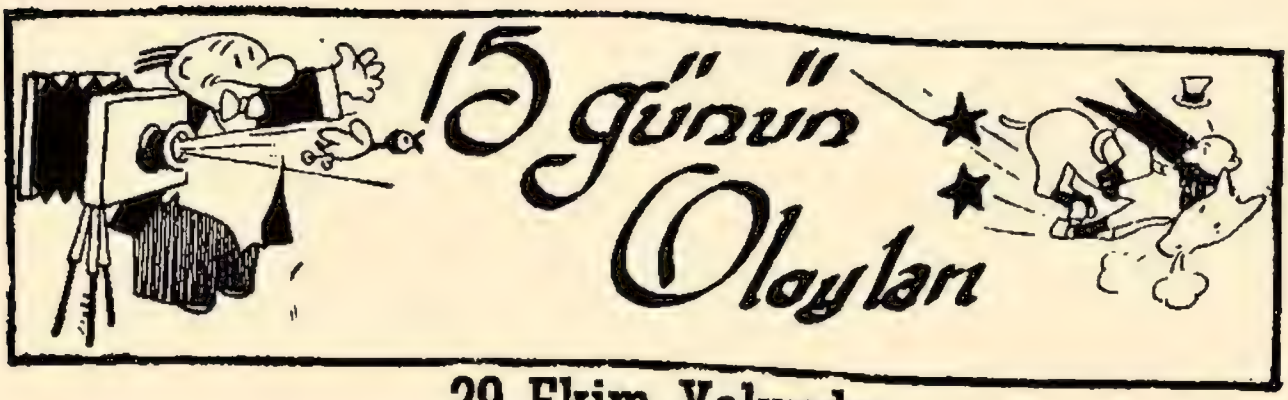

29 Ekim Yolunda

Kulağımızda zafer şarkıları, gözümünün önünde düşman askerleri değil, kanımla boyanmış şanlı bayrağımın dalgalanışı.

Kara günler bitti.

Yüz bir pare atılan top, Cumhuriyetin ilânını müjdeliyor. Gözlerimiz sevinçle yaşlı, yüreklerimiz umutla dolu. Türk milleti, Türk yurdu 29 Ekim 1923 tarihinde her yönden hürriyetine kavuştu. Üç yıldır isimsiz yaşıyan devletine

CUMHURİYET

adını koydu.

14 Mayıs 1919 şafakta tatlı bir kızıllık var. Aydınlık, yurdun üzerine yayılıyor. 19 Mayıs 1919 güneş Samsun ufuklarında doğdu. Bu ışıklar yurdun en hücra köşelerine kadar gitti her yeri aydınlattı.

Zafer, zafer benim diye başlıyanlarındır.

Hürriyet hür doğan insanlarındır.

Okuyunuz, Çanakkale, Sakarya zaferlerini.

Okuyunuz, Birinci İkinci Dumlupınar savaşlarını.

Okuyunuz Başkumandan meydan muharebesini.

Türk milletinin ilk ve son sözü «Ya Hürriyet, yo ölümdür» işte bu nu memleket dört bir yandan sarılmış elinde savaş aletleri az iken isbat etti.

Kendi vatanı gibi elini kolunu sallıya sallıya dolaşan düşman askerlerini, Savaş meydanlarında amansız yendi. Kalanları da önüne katıp. 9 Eylül 1922 İzmir kapıların dan denize döktü.

24 Temmuz 1923 te Lozan barışı imza edildi. İşte bu barışla yurdumuzu yer yer pay eden düşman ları Türkiye devletinin bağımsızlığını kabul etti. Bugünkü Türkiyenin sınırları çizildi.

6 Ekim 1923 Türk ordusu İstanbula girdi. Alınan kararda yeni devletin başkendi İstanbul olamaz. En çetin günlerde Mustafa Kemalle, vatan severleri bağrında saklıyan Ankara olmalıdır dediler. 13 Ekim 1923 Ankara yeni Türkiye devletine başkent oldu. 23 Nisan 1920 de Büyük Millet Meclisi kurulmuştu. Milletin her türlü işini yöneten bir teşkilât var dı. Bu çalışma halk idaresine dayanıyordu. İdare şeklinin de Cumhuriyet olması lâzımdı.

Milletinin ilk Cumhurbaşkanı «Gazi Mustafa Kemal Atatürk» her ismin hakiki sahibi kahraman inkılâpları da zamanında yerinde yaptı. Bu cennet vatanı bu hür devleti bizlere emanet etti.

Alıştırmalar :

1 — Aşağıdaki sayıları 10 ile çarpınız?
2 , 5 , 13 , 7 , 9 , 26 , 30 , 42

2 — Aşağıdaki sayıların sağına birer sıfır koyunuz ve kaç defa büyüdüklerini bulunuz?
4 , 8 , 6 , 1 , 12 , 25 , 18 , 11 , 20

3 — Aşağıdaki sayıları 100 ile çarpınız?
5 , 9 , 16 , 22 , 64 , 56 , 64 , 43

4 — Aşağıdaki sayıların sağına birer sıfır koyunuz ve kaç defa büyüdüklerini bulunuz?
6 , 8 , 11 , 20 , 36 , 32 , 48 , 55 , 62 , 69

5 — Aşağıdaki sayıları 10 a bölünüz?
10 , 20 , 30 , 40 , 50 , 60 , 100 , 250 , 360 , 450

6 — Aşağıdaki sayıların birer sıfırını siliniz ve kaça bölmüş olduğunuzu bulunuz?
70 , 80 , 90 , 200 , 500 , 650 , 900

Problemler :

Aşağıdaki problemleri akıldan hesaplayınız :

7 — 1952 yılında doğan bir çocuk şimdi kaç yaşındadır?

8 — Okulumuz 1945 yılında yapılmış, okulumuz yapılalı kaç yıl olmuş?

9 — Mustafa Kemal Paşaya Gazi adı 1922 de verilmişti. Atatürk, Gazi adı ile anılmağa kaç yıl önce başlanmıştır?.

10 — Babam 41 yaşındadır. Babamın doğduğu yılı bulunuz?

Aşağıdaki problemleri yazarak hesaplayınız :

11 — Büyük Mimar Sinan 1490 yılında doğdu. Bundan kaç yıl önce doğmuştu?

12 — Büyük Atatürk 1881 yılında doğmuş. Acaba bundan kaç yıl önce doğmuş?

13 — Büyük Atatürk 1938 yılında vefat etmişti. Ata'yı kaybedeli kaç yıl oldu?

14 — Dik dörtgen biçiminde bir arsanın eni 15 m, boyu 23 metredir. Bu arsanın m2 sini 12 liradan satın aldık. Arsa sahibine klç lira ödeyeceğimizi bulunuz?

15 — Eni 1,60 m, uzunluğu 2,50 m olan bir halı satın aldık. M2 si 100 lira olan bu halıya kaç lira vereceğimizi bulunuz?

16 — Evimizin dış badanasını yaptıracağız. Badana yaptıracağımız dıvarların yüz ölçümü 235 m2 dir 1 m2 sini 60 kuruştan badana yapıyorlar. Ustaya kaç lira vereceğimizi bulunuz?

17 — Dersliğimizin genişliği 5,5 m, uzunluğu 7,60 m dir Dersliğimizin döşeme tahtalarını çakan usta m2 sine 4,5 lira almış. Acaba bu iş için ustaya kaç lira ödenmiştir?

18 — 3 Hektar yüz ölçümündeki tarlanın dekarını 730 liradan sattık. Acaba kaç lira alacağız?

MATEMATİK OYUNLARI

Köşe kapmaca oyunu :

Küçük kâğıtlara birer numara yazın, göğsünüze iliştirin. Her numara 2 çocukta bulunsun. Biriniz ebe olun. Diğerleriniz onun etrafında halka olun. Ebe iki numara söylesin. Söylenen numaraların toplamları kaç ederse o numaralı çocuklar yer değiştirsin. Ebe de bunlardan birinin yerini kapmağa çalışsın Kapabilirse ebelikten kurtulsun ve yerini aldığı çocuğun numarasını alsın. Açıkta kalan çocuk ebe olsun. Oyun böylece devam etsin.

Kör ebe oyunu :

Gözleri bağlı ebenin etrafında halka olunuz. Göğüslerinize birer numara iliştiriniz. Ebenin eline bir numara veriniz. Ebenin etrafında dönmeğe başlayınız. Ebe birinizi yakalayınca, yakalanan kendi numarası ile ebenin numarasının toplamını söylesin. Ebe yakaladığı çocuğun numarasını hemen bilirse ebelikten kurtulsun. Yakaladığı ebe olsun. Körebe oyunu böylece sürüp gitsin.

ELBİSECİDE

Elbiseci Salamon mallarını yerleştirmekle meşgul, oğlu akrabaları Levinin oğlu ile birlikte geldiğni haber verir.

— Merhaba Salamon, merhaba küçük.

— Ne istiyorsun Levi.

— 20 nisanda oğlumla birlikte gelip ne alabilirim.

— Çamaşır mı?

— Hayır keten bir elbise!

— İstediğin var. Buna bak, beyaz bir bahriyeli elbisesi, gayet şık halis keten.

— Kaça!

— Başkasına pahalı ama, sana ucuz, 95 lira.

— Dayanır mı?

— Ölünceye kadar.

— Yıkanırsa çeker mi?

— Elini yıkadığın zaman ne kadar çekerse o kadar.

— Garantili yormusun?

— Şerefimle, namusumla .

Levi elbiseyi alır, her iki tarafta memnun ayrıldılar.

Aradan biray geçmeden Levi ile oğlu mağazanın eşiğinde görünür ler. Salamonun oğlu babasına.

— Baba, suraya bak... Aman Allahim Levi amcanın oğluna verdiğimiz elbise çekmiş, pantalon kı salmış, caket daralmış.

Levi oğlu ile Tezgâha yanaşınca Salamon neş'eli neş'eli bağırır.

— Aman kardeşim küçük ne kadar da büyümüş.

PALABIYIK AVCI

1 — Palabıyık: Bir gün avlanmak üzere giyindi tüfeğini alıp yola çıktı.

2 — Ağaçlık bir yere geldikleri man köpek etrafı koklamağa başladı.

Bilmece — Bulmaca

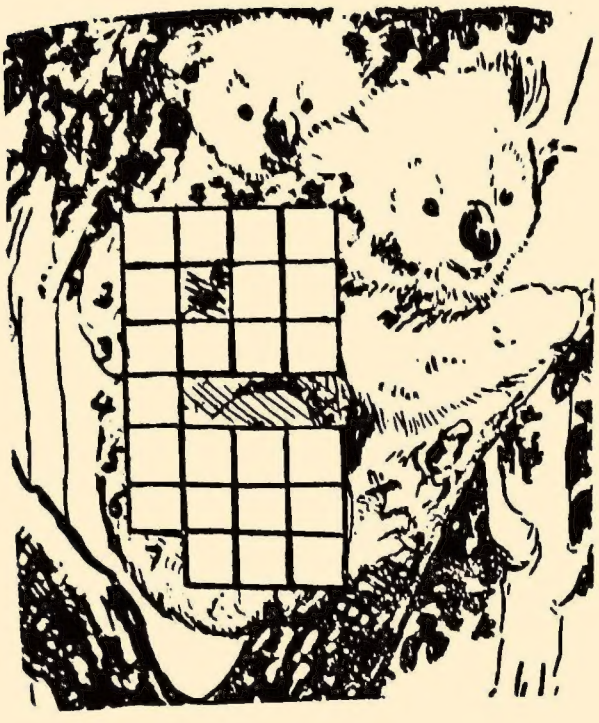

Soldan sağa :

1 — Aile reisi, 2 — Alfabenin ilk harfi, 3 — Vasıtasız yürüyen yolcu, 4 — Bir harf, 5 — Her işe hemen atılan çocuk, 6 — Para saklanan yer, 7 — Kebablardan biri onunla yapılır.

Yukardan aşağı :

1 — Uğrunda ölümü göze aldığımız direkte asılı olan, 2 — Çakıldan biraz büyük kayadan küçük, 3 Erkek, herkese karşı gelen evlâd 4 — Anne, gözümüzün üstündeki.

Geçenkinin çözümü :

Soldan saga :

1 —Çanak, 2 — İ, 3 — Çatal, 4 — Et, Sana. 5 — Katar.

Yukardan aşağıya : :

1 — Çiçek, 2 — A, Ata, 4 — Asa 5 — lar.

: İ .E .

Yukardaki kelimede noksan yerlere öyle sessiz harfler koyun ki Beş tane ayrı kelime meydana gelsin.

1 — Bahçelerde bulunur

2 — Onsuz taşıma araçlarına binilmez.

3 — İnsanın içinden geçirdiği

4 — Bir taşıma aracı

5 — Köylüler kullanır.

ATA SÖZÜ

Ç.L.Ş.N. K.Z.N.R.

Yukarıdaki ata sözünün sesli harfleri aşağıdadır. Yerlerine koyabilir misiniz?

I A A A A I

3 — Palabıyık memnundu. Çünkü köpeği av kokusunu almış ona doğru yürüyordu.

4 — Bir müddet gettikten sonra köpek bir yerde durarak havlamağa başladı. Palabıyık hemen fırladı. Fakat köpeğin av diye gösterdiği boş bir konserve kutusu idi.

Kırık Kaburgasına Rağmen

Birinci Cihan Harbinden sonra mütareke günlerini yaşıyorduk. Ankaradan yapılan bir dâvet üzerine Abdülkadir Paşa ve Hüsamettin beylerle beraber Anadoluya kaçtık. Evvelâ Cebeci Ağır yaralı hastanesinde vazife aldım. Sonra da İspartada tesis edilen Ağır Yaralı Hastahanesinin Başhekimliğine tâyin edildim. Bu sıralarda idi Sakarya harbi devam ediyordu. Birgün ATATÜRK ata binerken yanındakilerden biri ATA'nın sigarasını yakmak için kibrit çakmış hayvanı da ürkünce ATATÜRK'ü yere düşürmüş.

★

İşte bu kaza neticesi Mustafa Kemalin üç kaburga kemiği kırılmış. Kendisini köşke getirdiler. Ben de derhal Çankayaya geldim. ATATÜRK'ün tedavisi ile bizzat meşgul oldum.

Kemikleri sardık. Güçlükle nefes alabiliyordu. Buna rağmen cepheye gitmekte israr etti. Mâni olmaya çalıştık. Kat'iyen dinlemedi. Bir taraftan inliyor. Bir taraftan da cepheyi idare ediyordu.

Mustafa Kemal üç kırık kaburga ile tarihin istikametini değiştirmişti.

ATATÜRK'le münasebetimiz İstiklâl Savaşının kazanılmasından sonra da devam etti. Sık, sık köşke gidip geliyordum. Hattâ günlerce, haftalarca köşkte kaldığım olurdu. ATATÜRK vefatına sebep olan müessif hastalığına kadar vahim bir rahatsızlık geçirmedi.

(Yakınlarından hâtıralar)

M. Kemal ÖKE

BİR ÇOCUKLUK HATIRASI

Evimizin bahçesi büyüktü. Sık sık mahalle arkadaşları toplanır, o zamanlar Selânikte pek moda olan MANÇIK oyununu oynardık.. Bu bir nevi birdirbir oyunu idi. Bir kişi eğiliyor, diğerleri sıra ile üzerinden atlıyorlardı. Mustafa oyuna iştirâk etmezdi ama seyrine de bayılırdı. Hele içimizde düşen filân olursa keyfine pâyan olmazdı.

Birgün kararlaştırdık. Yaka paça zorla oyuna iştirâk ettirdik. Sıra ile hepimizin üzerinden atladı.. Kendisine gelince, eğilmeden dimdik durdu.. ve

— Hadi atlayın.. dedi.

Biz başını yere doğru eğmesi için israr ettikçe O.

— Ben eğilmem! Böyle atlarsanız atlayın, diyordu.

Bir türlü razı edemedik.

(Yakınlarından hâtıralar)

Asaf İLBAY

Kendinizi yoklayın

ATATÜRK'Ü TANIYORMUSUNUZ?

A — Aşağıdaki söz dizimlerindeki noksanları tamamlayınız.

a — ATATÜRK'ün annesinin adı (.....) hanımdır.

b — ATATÜRK'ün babası (.....) beydir

c — ATATÜRK'e Kemal adını (.....) i taktı.

c — ATATÜRK Anafartalarda (.....) ordusunu yendi

e — ATATÜRK ordudan (.....) da istifa ederek ayrıldı.

f — Erzurum kongresi (.....) kongresinden evvel yapıldı.

g — ATATÜRK'ü (.....) hükûmeti idama mahkûm etti.

h — ATATÜRK Gâzi ünvanını (.....) savaşından sonra aldı.

i — ATATÜRK'ün annesi Züzeyde hanım (.....) de öldü.

B — Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını, bul yanlarına (D) harfini koy.

a — ATATÜRK hangi tarihde doğdu.

1 — 1880 ( ) 2 — 1881 ( ) 3 — 1909 ( )

b — ATATÜRK Samsuna hangi tarihde çıktı.

1 — 1912 ( ) 2 — 1919 ( ) 3 — 1823 ( )

c — İlk Büyük Millet Meclisi hangi ilimizde toplandı.

1 — İzmirde ( ) 2 — İstanbulda ( ) 3 — Ankarada ( )

d — Büyük Taarruz hangi tarihte başladı.

1 — 23 - 8 - 1921 ( ) 2 — 9-9-1922 ( ) 3 — 26-8-1922 ( )

e — ATATÜRK kaç defa Cumhurbaşkanı seçildi.

1 — 3 ( ) 2 — 4 ( ) 3 — 5 ( )

f — ATATÜRK hangi ilimizde öldü.

1 — Ankara ( ) 2 — İzmir ( ) 3 — İstanbul ( )

C — Aşağıdaki tarihleri olayları ile eşleştiriniz.

* 1 — Harf devrimi	( )	1 — 29.10.1923
* 2 — Ölçüler Kanunu	( )	2 — 30. 8.1922
* 3 — Şapkanın kabulü	( )	3 — 19. 5.1919
* 4 — Ankaranın başkent oluşu	( )	4 — 1.11.1928
* 5 — Cumhuriyetin ilânı	( )	5 — 1. 4.1831
* 6 — Samsuna çıktı	( )	6 — 25.11.1925
* 7 — Tobruk savaşı	( )	7 — 13.10.1923
* 8 — Başkumandan meydan muharebesi	( )	8 — 9. 1.1912
* 9 — Atatürk'ün ölümü.	( )	9 — 9.11.1938

NOT : Soruların hepsi 24 puandır. Eğer 16 dan fazlasını bildi iseniz ATATÜRK'ü iyi tanıyorsunuz demektir.

9 — 16 orta bilginiz var demek.

9 dan aşağısı zayıftır çok çalışmanız lâzımdır.

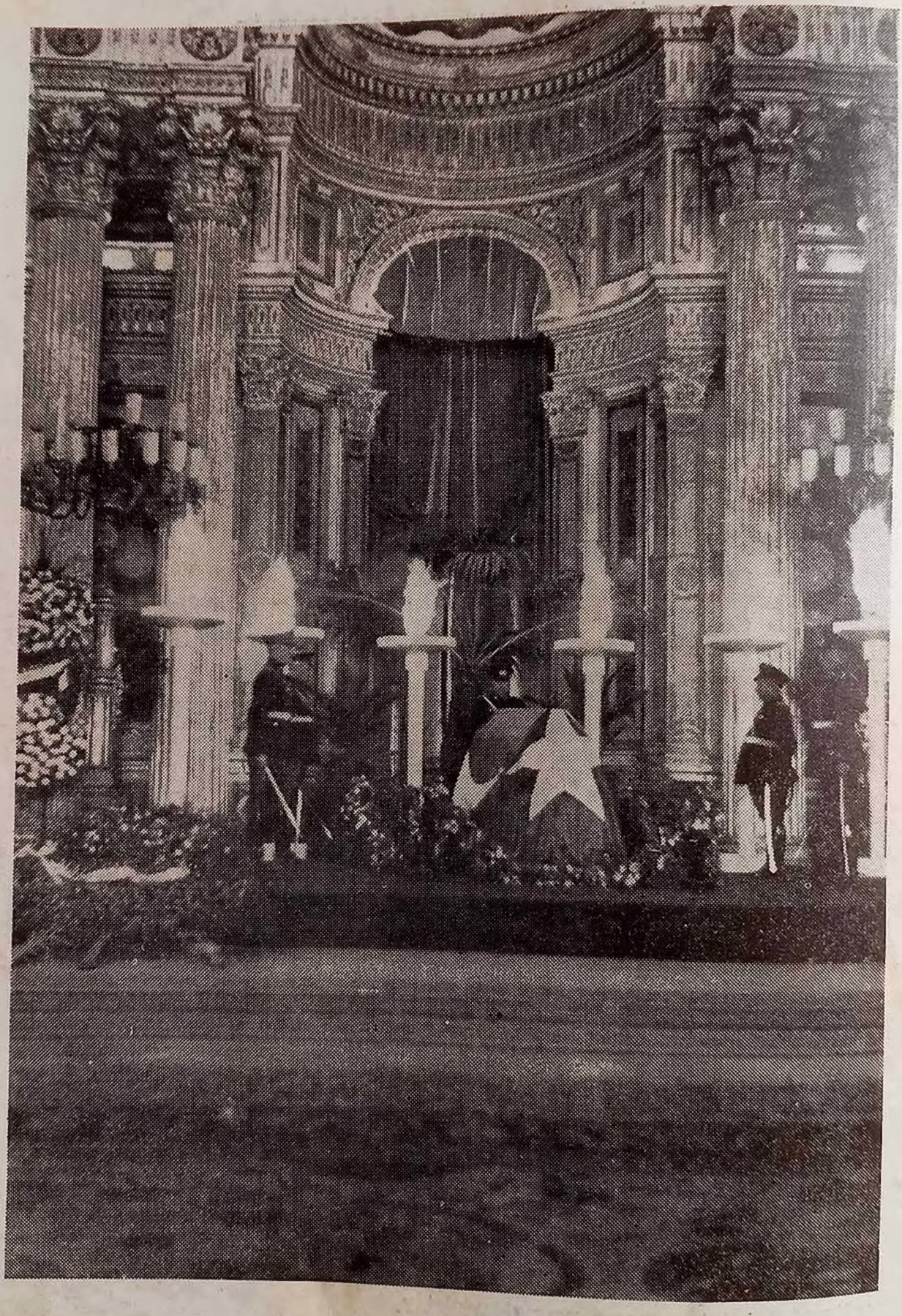

DOLMABAHÇEDE